

Република Србија
ВРХОВНИ КАСАЦИОНИ СУД
Узп 392/2018
20.12.2019. године
Београд

У ИМЕ НАРОДА

Врховни касациони суд, у већу састављеном од судија: Катарине Манојловић Андрић, председника већа, Гордане Џакула и Бранка Станића, чланова већа, са саветником Драгицом Вранић, као записничарем, одлучујући о захтеву "SUNOKO" ДОО Нови Сад, чији су пуномоћници Милица Савић и Јован Т. Величковић, адвокати из ..., улица ... број ..., за преиспитивање судске одлуке – пресуде Управног суда 12 У 7311/16 од 11.07.2018. године, са противном странком Комисијом за хартије од вредности Републике Србије, противним странкама АА из ..., ... број ..., Република ... и ББ из ..., улица ... број ..., које заступа заједнички пуномоћник Владимир Поповић, адвокат из ..., улица ... број ..., и противном странком "EGP investments" ДОО Београд, Булевар Михајла Пупина 10е, у предмету одобрења објављивања понуде за преузимање акција, у нејавној седници већа одржаној дана 20.12.2019. године, донео је

ПРЕСУДУ

Захтев се **ОДБИЈА**.

Образложење

Побијаном пресудом, ставом првим диспозитива, уважена је тужба тужилаца АА из Републике ..., ББ из ... и "EGP investments" ДОО Београд, поништено решење Комисије за хартије од вредности Републике Србије број .../...-...-.../...-... од 30.03.2016. године и предмет враћен туженом као надлежном органу на поновно одлучивање, ставом другим диспозитива, обавезан је тужени орган Комисија за хартије од вредности Републике Србије да тужиоцима АА из ... и ББ из ... накнади трошкове управног спора у износу од 61.370,00 динара у року од 15 дана од дана пријема пресуде, ставом трећим диспозитива одбачена је тужба тужиоца "ЈОРО INT" ДОО Београд, а ставом четвртим диспозитива одбијен захтев заинтересованог лица "SUNOKO" ДОО Нови Сад, за накнаду трошкова управног спора. Решењем Комисије за хартије од вредности број .../...-...-.../...-... од 30.03.2016. године о одобрењу објављивања понуде за преузимање акција, тачком 1. диспозитива, понуђачу "SUNOKO" ДОО Нови Сад одобрава се објављивање понуде за преузимање акција циљаног друштва "Акционарско друштво Фабрика шећера ТЕ-ТО Сента", тачком 2. диспозитива утврђено је да је понуђач дужан да најкасније наредног дана од дана пријема решења Комисије о одобрењу објављивања понуде за преузимање акција објави скраћен текст понуде за преузимање у истим дневним новинама у којима је објављено обавештење о намери преузимања, тачком 3. диспозитива понуђач је обавезан да понуду за преузимање достави циљаном друштву, регулисаном тржишту,

односно МТП и Централном регистру најкасније истог дана, а свим акционарима циљаног друштва најкасније три дана од дана када је дао налог за објављивање скраћеног текста понуде, тачком 4. диспозитива обавезан је понуђач да у року од једног радног дана, након истека рока за плаћање успешно окончане понуде за преузимање, објави извештај о преузимању у истим дневним новинама у којима је објављена понуда за преузимање и да га одмах достави организатору тржишта на коме се тргује акцијама циљаног друштва, Комисији и циљаном друштву, тачком 5. диспозитива одлучено је да ако понуђач или лице које с њим делује заједнички у року од једне године од дана затварања понуде за преузимање, стекне акције са правом гласа циљаног друштва које су биле предмет понуде по цени која је виша од цене из понуде, обавезан је да акционарима који су прихватили понуду за преузимање исплати разлику у цени у року од седам дана од дана стицања, осим уколико је до стицања дошло по основу статусне промене, повећања основног капитала циљаног друштва новим улозима или повећања основног капитала из нето имовине циљаног друштва у смислу закона којим се уређују привредна друштва, тачком 6. диспозитива констатовано је да је ово решење коначно у управном поступку.

У захтеву за преиспитивање побијане пресуде поднетом због повреде закона и повреде правила поступка подносилац понавља навод који је истицао у тужби и у току управног спора да тужиоци нису имали активну легитимацију за подношење тужбе. Указује да мањински акционари који су поднели тужбу ради поништаја оспореног решења Комисије за хартије од вредности од 30.03.2016. године нису покренули управни поступак који је претходио доношењу тог решења, нити су у том управном поступку захтевали учешће односно признавање својства странке, због чега нису легитимисани за подношење тужбе ради поништаја решења које је у том поступку донето. Истиче да се одлука Уставног суда Уж 1182/2009 од 24.11.2011. године, на коју се Управни суд позвао у образложењу побијане пресуде не односи на овакву правну ситуацију, већ да се у том случају радило о тужби због ћутања управе коју је мањински акционар поднео Управном суду зато што Комисија није донела одлуку по његовом захтеву за покретање поступка поводом тога што лице које је стекло акције циљаног друштва није објавило обавезну понуду за преузимање. Наводи да би се нарушила правна сигурност ако би се акционарима који нису учествовали у управном поступку пред Комисијом за хартије од вредности дозволило да у управном спору пред Управним судом оспоравају одлуку Комисије. Оспорава закључак Управног суда да је оспорено решење донето уз повреду правила поступка из члана 199. став 2. Закона о општем управном поступку, јер је управни поступак који је претходио доношењу оспореног решења био једностраначки, због чега образложење оспореног решења на основу одредбе члана 199. став 1. Закона о општем управном поступку може садржати само кратко излагање захтева странке и позивање на правне прописе на основу којих је управни спор решен. Поред тога истиче да према одредби члана 41б Закона о преузимању акционарских друштава уколико мањински акционари код одобрене понуде за преузимање акција оспоравају само цену акција то не могу чинити у управном спору, већ заштиту својих права могу остварити у парничном поступку. Указује да су тужиоци као и други мањински акционари покренули парнични поступак пред Привредним судом у Суботици у коме су тражили исплату тражене – пуне вредности акција, и да је у том поступку донета пресуда П 169/16 од 08.02.2018. године, којом је њихов тужбени захтев одбијен, о чему је био обавештен Управни суд на усменој јавној расправи. Сматра да је тужени правилно применио одредбе Закона о преузимању акционарских друштава и да је цена акција одобрена оспореним решењем

правилно утврђена. Ово стога што у случају закључења уговора о продаји удела привредног друштва које поседује акције другог привредног друштва, обавеза објављивања понуде за преузимање акција у смислу Закона о преузимању акционарских друштава и Закона о привредним друштвима настаје тренутком регистрације промене власника удела (када су акције циљаног друштва биле ликвидне) а не у тренутку закључења уговора како сматрају тужиоци (када акције циљаног друштва нису биле ликвидне). Наводи да се за време док промена власника удела није регистрована код Агенције за привредне регистре не може сматрати да су купац и продавац лица која заједнички делују у смислу члана 4. Закона о преузимању акционарских друштава, а имајући у виду одредбу члана 97. Закона о привредним друштвима која прописује да стипендијалац удела стиче удео даном регистрације преноса удела. Указује да је Управни суд повредио правила поступка тиме што му као заинтересованом лицу у управном спору није доставио поднесак тужилаца уз који су достављени додатни докази и указано на важне чињенице, као што је постојање активне легитимације, па је заинтересованом лицу требало дати могућност да се о томе изјасни. Сматра да је образложење побијане пресуде нејасно и непотпуно. Предлаже да суд захтев уважи и побијану пресуду преиначи тако што ће тужбу АА, ББ и "EGP investments" ДОО Београд одбачити, а ако нађе да нема места одбачају да захтев уважи и побијану пресуду преиначи или укине и предмет врати Управном суду на поновни поступак.

Противна странка, Комисија за хартије од вредности у одговору на захтев предлаже да Врховни касациони суд захтев уважи, али имајући у виду наводе које Комисија даје у одговору, те да укине пресуду Управног суда и предмет врати том суду на поновно одлучивање.

Противне странке, АА из ... и ББ из ... у одговору на захтев предлажу да суд захтев као неоснован одбије.

Противна странка, "EGP investments" ДОО Београд није доставила одговор на захтев иако је, према доставници у списима, уредно достављен на одговор.

Поступајући по поднетом захтеву и испитујући побијану пресуду у границама захтева, у смислу члана 54. Закона о управним споровима ("Службени гласник РС" 111/09), Врховни касациони суд је нашао да је захтев неоснован.

Према разлозима образложења побијане пресуде, Управни суд је оценио неоснованим наводе тужене Комисије за хартије од вредности и подносиоца захтева којима се оспорава легитимација тужилаца за подношење тужбе против оспореног решења. Ово стога што је, полазећи од одредбе члана 13. Закона о преузимању акционарских друштава ("Службени гласник РС" бр. 46/06... 99/11) и с обзиром на становиште изражено и у одлуци Уставног суда Уж 1182709 од 24.11.2011. године, нашао да акционар чије се акције преузимају има несумњив интерес да покрене управни спор против решења Комисије за хартије од вредности којим се понуђачу одобрава објављивање понуде за преузимање акција.

Оцењујући законитост оспореног решења, Управни суд је нашао да је оспорено решење донето уз повреду правила поступка из члана 199. став 2. Закона о општем управном поступку ("Службени лист СРЈ" бр. 33/97, 31/01, "Службени гласник РС" број

30/10). По оцени Управног суда, полазећи од одредаба чл. 1, 3, 4, 5. и 22. Закона о преузимању акционарских друштава ("Службени гласник РС" бр. 46/06... 99/11), тужени орган је пропустио да у образложењу оспореног решења да јасне и детаљно образложене разлоге на којима је засновао своју оцену у погледу законитости утврђивања цене по којој понуђач, овде заинтересовано лице, откупљује акције циљаног друштва, већ је само констатовао да је цена, према подацима из достављене документације формирана у складу са чланом 22. Закона о преузимању акционарских друштава и чланом 10. став 2. Правилника. Ово стога што у оспореном решењу нису садржани наводи на основу којих се може несумњиво утврдити да ли се акције циљаног друштва сматрају ликвидним или неликвидним у релевантном моменту прописаном законом, а што подразумева несумњиво утврђивање чињенице која се односи на моменат настанка обавезе објављивања обавештења о намери преузимања акција циљаног друштва. Наведено подразумева претходно испитивање постојања заједничког деловања заинтересованог лица и лица на које је тужбом указано и то: "ВВ" из ... и "ГГ" ..., у смислу одредаба члана 4. Закона о преузимању акционарских друштава односно начина заједничког деловања у смислу члана 5. наведеног закона, као претпоставки за законито утврђивање чињенице која се односи на моменат настанка обавезе објављивања обавештења о намери преузимања акција циљаног друштва, а самим тим и на чињеницу која се односи на ликвидност акција у моменту откупа, чиме се обезбеђује заштита интереса акционара.

Оцењујући законитост побијане пресуде, Врховни касациони суд налази да је пресуда донета без повреде правила поступка које су могле да буду од утицаја на решење ове управне ствари и да је донета уз правилну примену материјалног права.

Законом о преузимању акционарских друштава ("Службени гласник РС" бр. 46/06, 107/09 и 99/11) уређују се услови и поступак за преузимање акционарских друштава, права и обавезе учесника у поступку преузимања и надзор над спровођењем поступка преузимања акционарских друштава (члан 1).

Одредбом члана 2. наведеног закона, којом су одређена значења која поједини појмови имају у смислу овог закона, утврђено је, поред осталог, да је понуда за преузимање јавна понуда упућена свим акционарима циљног друштва за куповину свих акција које су издате с правом гласа, уз услове и на начин одређен овим законом (став 1. тачка 2)); да је акционар циљног друштва законити ималац акција у смислу закона којим се уређује тржиште капитала (став 1. тачка 6)).

Одредбе члана 3. Закона о преузимању акционарских друштава садрже општа начела овог закона, којима је поред осталог, утврђено: да сви акционари циљног друштва имају равноправан положај у поступку преузимања (тачка 1)), да акционари циљног друштва морају бити потпуно, тачно и благовремено обавештени о понуди за преузимање, како би имали довољно времена да исправно оцене понуду, дефинишу своје интересе и донесу одлуку о прихватању или одбијању понуде за преузимање (тачка 3)).

Одредбама члана 13. Закона о преузимању акционарских друштава прописано је: да је понуђач обавезан да у року од 15 дана од дана настанка обавезе објављивања понуде за преузимање поднесе Комисији захтев за одобрење објављивања понуде за преузимање, саму понуду, скраћени текст понуде, текст обавештења о намери за

преузимање и исправе из члана 20. став 2. овог закона (став 1); да ће Комисија о захтеву из става 1. овог члана донети решење у року од седам радних дана од дана пријема уредног захтева и о томе обавестити Централни регистар (став 2); да решење из ст. 2. и 5. овог члана Комисија доноси када утврди, поред осталог - 1) потпуност и веродостојност података из понуде за преузимање и исправа поднетих уз захтев за одобрење објављивања понуде, у складу са чланом 20. овог закона, 2) да је цена у понуди за преузимање утврђена у складу са овим законом (став 6); да уколико приликом одлучивања о захтеву за одобрење објављивања понуде за преузимање, као и њене измене, Комисија утврди одређене неправилности, наложиће понуђачу да уреди захтев и достави документацију која недостаје и утврдиће рок у коме је дужан то да учини (став 8); ако понуђач, у остављеном року не поступи по захтеву Комисије, Комисија ће донети закључак којим се захтев понуђача одбацује (став 9).

Одредбом члана 43. став 1. Закона о преузимању акционарских друштава прописано је да су акти које доноси Комисија коначни. Према ставу 2. истог члана, против аката Комисије незадовољна страна може покренути управни спор.

Одредбом члана 11. Закона о управним споровима ("Службени гласник РС" број 111/09) прописано је да тужилац у управном спору може да буде физичко, правно или друго лице, ако сматра да му је управним актом повређено неко право или на закону засновани интерес.

Полазећи од цитираних законских одредби и да се према одредбама Закона о преузимању акционарских друштава поступак преузимања акционарских друштава спроводи уз поштовање права и правних интереса и акционара циљног друштва као имаоца акција које се преузимају и учесника у поступку преузимања, Врховни касациони суд налази да је правилно становиште Управног суда да су тужиоци легитимисани за подношење тужбе у овој управној ствари, у складу са одредбом члана 11. Закона о управним споровима. Ово из разлога јер акционари циљног друштва чије се акције преузимају, као имаоци акција имају на закону заснован интерес за подношење тужбе у управном спору против решења Комисије за хартије од вредности којим се одобрава понуђачу објављивање понуде за преузимање акција циљног друштва. Наведено јер се у поступку прописаном одредбом члана 13. Закона о преузимању акционарских друштава (као фази поступка преузимања акционарског друштва) по захтеву понуђача за одобрење објављивања понуде за преузимање решава и о правном интересу, на закону заснованом, акционара циљног друштва, који произлази из права (поред особених и имовинских права) акционара као имаоца акција које се преузимају. Акционар циљног друштва као ималац акција које се преузимају има несумњив правни интерес да Комисија за хартије од вредности по захтеву понуђача донесе решење којим се одобрава објављивање понуде за преузимање у свему у складу са одредбом члана 13. Закона о преузимању акционарских друштава, па и да је у понуди (чије се објављивање одобрава) цена утврђена у складу са овим законом, а не у нижем износу од прописаног. Ово јер је према одредби члана 18. Закона о преузимању акционарских друштава понуђач, одмах након пријема решења Комисије о одобрењу објављивања понуде за преузимање, обавезан да објави скраћени текст понуде, из ког разлога законито решење Комисије је претпоставка да је цена из објављене понуде у складу са наведеним законом (а не нижа од прописане), на који начин се штити интерес акционара циљног друштва као имаоца акција које се

преузимају и омогућава акционару да исправно оцени понуду и донесе одлуку о прихватању или одбијању понуде за преузимање.

Правилна је и оцена Управног суда да је оспорено решење донето уз повреду правила поступка из члана 199. став 2. Закона о општем управном поступку, јер је тужени орган пропустио да у образложењу оспореног решења да јасне и детаљно образложене разлоге на којима је засновао своју оцену да је цена у понуди за преузимање утврђена у складу са Законом о преузимању акционарских друштава, из ког разлога из образложења оспореног решења не произлази да су били испуњени услови прописани одредбом члана 13. наведеног закона да се одобри објављивање понуде за преузимање акција као у диспозитиву. Из наведених разлога правилно је побијаном пресудом одлучено као у ставу првом диспозитива, на основу одредбе члана 40. став 2. и члана 42. став 1. Закона о управним споровима.

Врховни касациони суд је ценио све наводе захтева и налази да су неосновани и без утицаја на другачију оцену правилности побијане пресуде. Неосновани су наводи захтева да тужиоци нису легитимисани за подношење тужбе с обзиром да нису учествовали у управном поступку у коме је донето оспорено решење и јер, како се то у захтеву наводи, према одредби члана 41б Закона о преузимању акционарских друштава акционари циљног друштва, у случају да оспоравају цену акција из понуде која је одобрена решењем Комисије, своја права могу остварити у парничном поступку. Ово из разлога јер у конкретном случају тужиоци имају на закону заснован интерес за подношење тужбе у овом управном спору, па су и легитимисани за подношење тужбе на основу одредбе члана 11. Закона о управним споровима. По становишту Врховног касационог суда, одредбом члана 41б Закона о преузимању акционарских друштава прописано право акционара циљног друштва да (и то само у случајевима из ове одредбе), путем суда захтева откуп акција с правом гласа, без утицаја је на легитимацију акционара за подношење тужбе у управном спору против решења Комисије за хартије од вредности, као коначног управног акта у смислу одредбе члана 43. наведеног закона. Како је побијаном пресудом правилно уважена тужба, поништено оспорено решење и предмет враћен на поновно одлучивање, то Врховни касациони суд налази да су без утицаја остали наводи захтева, јер се овим наводима не указује на повреду правила поступка које су могле да буду од утицаја на решење ове управне ствари.

Имајући у виду све наведено, Врховни касациони суд је, на основу одредбе члана 55. став 1. Закона о управним споровима, одлучио као у диспозитиву ове пресуде.

ПРЕСУЂЕНО У ВРХОВНОМ КАСАЦИОНОМ СУДУ
дана 20.12.2019. године, Узп 392/2018

Записничар,
Драгица Вранић,с.р.

Председник већа – судија,
Катарина Манојловић Андрић,с.р.

За тачност отправка
Управитељ писарнице
Марина Антонић